

Nasjonalparkstyret
for Femundsmarka
og Gutulia

Møteinnkalling

Utvalg: Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia
Møtested: Digitalt, Teams
Dato: 11.05.2026
Tidspunkt: 15:00-16:00

Velkommen til møte i nasjonalparkstyret 11. mai. Møtet blir på Teams kl. 15-16. Se egen lenke til møte i e-post.

Eventuelt forfall meldes til nasjonalparkforvalterne. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Det blir behandling av to saker:

- Høringsinnspill - ny organisering av arbeidsgiveransvar for forvalterne
- Femundsmarka nasjonalpark - uttak av bergartsprøver - 2026 - NGU

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 16/2026	Godkjenning av møteinnkalling og saksliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll		
DS 9/2026	Delegerte saker		
DS 10/2026	Innvilget - Femundsmarka nasjonalpark - felling av trær ved bu - Nedre Roasten - 2026 - Bente Waldal		2026/4271
ST 17/2026	Høringsinnspill - ny organisering av arbeidsgiveransvar for forvaltere		2026/29
ST 18/2026	Femundsmarka nasjonalpark - uttak av bergartsprøver - Viglen - 2026 - NGU		2026/5383
ST 19/2026	Eventuelt		

ST 16/2026 Godkjenning av møteinnkalling og saksliste, og valg av styremedlem til godkjenning av protokoll

DS 9/2026 Delegerte saker

- **DS 10/2026 Innvilget - Femundsmarka nasjonalpark - felling av trær ved bu - Nedre Roasten - 2026 - Bente Waldal**

Arkivsaksnummer: 2026/29-32

Saksbehandler: Sindre Kolstad Valan

Dato: 28.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	17/2026	11.05.2026

Høringsinnspill - ny organisering av arbeidsgiveransvar for forvaltere

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia slutter seg til vurderingene i saksutredningen og oversender dette som sitt høringsinnspill til Miljødirektoratet.

--- slutt på innstilling ---

Saksdokumenter (følger saken)

Utredningsoppdrag om organisering av verneområdeforvaltere av 13.04.2026.

Saksopplysninger

Miljødirektoratet har sendt på høring en utredning om framtidig organisering av verneområdeforvaltere. Hensikten med utredningen er å styrke forvaltningen av verneområdene gjennom bedre organisering, tydeligere roller og sterkere fagmiljøer.

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia skal behandle forslag til høringsinnspill før endelig uttalelse oversendes.

Oppdraget er avgrenset til selve organiseringen av forvalterne, og forutsetter at verneområdestyrene fortsatt skal ha faglig instruksjonsmyndighet, og at forvalterne skal være lokalisert nær verneområdene.

Dagens modell innebærer at statsforvalteren er arbeidsgiver for forvalterne, mens verneområdestyrene styrer deres oppgaver og prioriteringer. Modellen har viktige styrker: den gir lokal forankring, kombinerer lokal og faglig kunnskap, og gir forvalterne tilgang til etablerte fagmiljøer og administrative systemer hos statsforvalteren.

Samtidig identifiseres flere utfordringer:

- **Uklar rolle- og ansvarsfordeling** mellom styrene, statsforvalteren og Miljødirektoratet
- **Svak daglig ledelse og faglig oppfølging**
- **Lite fleksibel ressursbruk**, som gjør det vanskelig å omfordele kapasitet mellom områder

- **Variierende opplæring og kompetansestøtte**, særlig for nyansatte
- **Ulik kvalitet på fagmiljø og knutepunkter**
- **Uklart bilde utad**, der publikum kan være usikre på hvem som er avsender og myndighet

Utredningen vurderer fire alternative organisasjonsmodeller:

1. Dagens modell med forbedringer

Dette alternativet viderefører hovedstrukturen, men foreslår omfattende tiltak for å rette opp svakhetene. Viktige tiltak er økte ressurser til statsforvalterne, tydeligere rolleavklaringer, styrket ledelse (bl.a. egne ledere/koordinatorer), mer fleksibel bruk av forvalterressurser, bedre opplæring gjennom en "Forvalterskole", hyppigere faglige samlinger og mer formaliserte samarbeid med Statens naturoppsyn (SNO) og besøksentre. Det foreslås også forbedringer i dokumenthåndtering og organisering av knutepunkter.

2. Samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere

Her reduseres antall arbeidsgivere ved at noen statsforvalterembeter får ansvar for flere forvaltere på tvers av regioner. Dette skal gi større og mer robuste fagmiljøer, bedre ledelse og oppfølging, samt økt fleksibilitet i ressursbruk. Samtidig beholdes nærheten til statsforvalterens fagmiljø og eksisterende systemer. En skissert modell viser at ansvaret kan samles hos rundt fem statsforvaltere. I denne modellen foreslås det blant annet at:

- Statsforvalteren i Trøndelag ikke lenger har arbeidsgiveransvar for verneområdeforvaltere. Forvalterne i Trøndelag fordeles til Innlandet og Nordland.
- Konkret foreslås det at forvalterstillingen knyttet til Femundsmarka og Gutulia flyttes til Statsforvalteren i Innlandet.

3. Samle arbeidsgiveransvaret hos Miljødirektoratet

Dette alternativet innebærer en mer sentralisert modell, der forvalterne blir direkte underlagt direktoratet. Fordelen er tydeligere styringslinjer, mer enhetlig praksis og sterkere nasjonal koordinering. Ulempen kan være svekket lokal forankring og større avstand til regionale fagmiljøer.

4. Egen organisasjon for verneområdeforvaltere

Dette alternativet etablerer en selvstendig organisasjon med egen ledelse, mens fellestjenester leveres av Miljødirektoratet. Det kan gi tydeligere rollefordeling, sterk faglig identitet og mer samlet styring, men innebærer også større omstilling, mer kompleks organisering og behov for nye strukturer.

På tvers av alle alternativene pekes det på flere tiltak som uansett er nødvendige: tydeligere roller, bedre opplæring og kompetanseutvikling, sterkere ledelse, bedre samarbeid med SNO og besøksentre, og mer velfungerende faglige knutepunkter.

Konklusjon:

Miljødirektoratet anbefaler alternativ 2 – å samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere. Dette vurderes som den beste balansen mellom behovet for sterkere ledelse, større fagmiljøer og mer fleksibel ressursbruk, samtidig som man viderefører fordelene ved dagens modell med lokal tilknytning og nærhet til statsforvalterens kompetanse.

Se vedlagt hele utredningen på e-post.

Vurderinger

Under følger forslag til høringsinnspill fra Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia:

Vurdering av alternativene

Alternativ 1 – dagens modell med forbedringer

Dagens ordning innebærer at nasjonalparkforvalterne for Femundsmarka og Gutulia er ansatt hos hver sin statsforvalter.

Ordningen har noen fordeler, særlig fordi den sikrer nærhet til begge fylkene som har arealer i verneområdene. Dette gir også tilgang til fagmiljøene hos begge statsforvalterne.

Samtidig har modellen noen utfordringer. Det kan være krevende for både forvaltere og styreleder å forholde seg til to ulike statsforvaltere, og det kan oppstå ulik praksis og oppfølging mellom embetene. I tillegg må ansvar for arkiv og økonomi ligge hos ett embete. Dette gir en lite hensiktsmessig fordeling mellom arbeidsgiverne, og gjør det mer krevende for forvalterne å få tilgang til nødvendige systemer hos det andre embetet.

Dersom denne modellen videreføres, mener styret at oppfølgingen må styrkes. Dette gjelder særlig behovet for en dedikert ressurs hos Statsforvalteren i Trøndelag. En slik ressurs vil kunne bidra til bedre koordinering og en mer helhetlig oppfølging av forvalterne.

Styret mener likevel at den mest hensiktsmessige løsningen er at forvalterne for Femundsmarka og Gutulia samles hos ett embete og får en felles arbeidsgiver, uavhengig av alternativ 1 eller 2.

Alternativ 2 – samling av arbeidsgiveransvaret

Styret vurderer at det vil være flere fordeler ved å samle arbeidsgiveransvaret hos et fåtall statsforvaltere. Dette vil gi likere oppfølging, tydeligere styringslinjer og en mer oversiktlig organisering. For både forvaltere og styreleder vil det bli enklere å forholde seg til én tydelig linje.

Når det gjelder geografisk tilknytning, ligger størstedelen av Femundsmarka nasjonalpark og hele Gutulia nasjonalpark i Innlandet. Styret har gjennomgående gode erfaringer med oppfølging fra Statsforvalteren i Innlandet.

Et større fagmiljø, med rundt 19 forvaltere, vil også gi bedre muligheter for faglig utvikling, samarbeid og erfaringsutveksling. Femundsmarka og Gutulia har dessuten flere fellestrekk med verneområder i Innlandet, noe som støtter dette alternativet.

En mulig ulempe er redusert kontakt med Statsforvalteren i Trøndelag, og at oppfølging av områdene der kan bli mer krevende. Styret understreker derfor at det må etableres en god og forpliktende dialog med Statsforvalteren i Trøndelag dersom dette alternativet velges.

Alternativ 3 og 4 – mer omfattende omorganisering

Alternativene med henholdsvis Miljødirektoratet som arbeidsgiver og etablering av en egen organisasjon har flere prinsipielle fordeler. Dette gjelder blant annet sterkere fagmiljøer, bedre muligheter for spesialisering, tydeligere roller og økt profesjonalitet.

Samtidig vurderer styret disse alternativene som mer kostnadskrevende, mindre realistiske på kort sikt og i mindre grad forankret hos verneområdestyrene.

Samlet vurdering

Etter en helhetlig vurdering anbefaler Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia alternativ 2, der arbeidsgiveransvaret samles hos et fåtall statsforvaltere. Forvalterne for Femundsmarka og Gutulia bør uansett samles hos ett embete og få en felles arbeidsgiver, uavhengig av alternativ 1 eller 2.

Dedikert ressurs for oppfølging

For både alternativ 1 og 2 er det avgjørende å styrke oppfølgingen av forvalterne gjennom en dedikert ressurs hos statsforvalteren. Dette vil bidra til god faglig og administrativ ledelse. Hvordan funksjonen organiseres bør tilpasses det enkelte embete.

Felles tiltak som støttes

Styret støtter tiltak som er uavhengige av valg av modell, og at Miljødirektoratet tar en tydeligere nasjonal koordineringsrolle. Dette gjelder blant annet:

- styrket opplæring gjennom Forvalterskolen
- tydeligere rolleavklaringer mellom statsforvalter og styret
- økt kapasitet og ressurser til oppfølging av forvalterne
- faste intervaller på forvaltersamlinger i nasjonal regi
- styrket samarbeid med andre aktører som SNO og besøkssentre

Ressursstyring

I alternativ 2 foreslås det at arbeidsgiver kan omfordele forvalterressurser uten avklaring med styreleder. Styret mener at arbeidsgiver bør ha oversikt over samlet ressursbruk, men at omfordeling må skje i dialog med nasjonalparkforvalter og styret. Dette er nødvendig for å sikre at styrets prioriteringer ivaretas og for å opprettholde et godt samarbeid.

Tydelig rolleavklaring

Styret mener det er viktig med klare skiller mellom rollene, og å styrke ordningen med lokale styrer. Statsforvalteren bør ikke delta i forvalternes arbeid med innstillinger til vedtak, men kan gi faglige råd på forespørsel.

Et tydeligere skille i dokumentforvaltningen vil også bidra til klarere kommunikasjon utad. Det bør fremgå tydelig at det er nasjonalparkstyret som er avsender av vedtak og andre dokumenter. Styrets rolle som selvstendig forvaltningsmyndighet må styrkes og synliggjøres, både juridisk og overfor publikum.

Utredning av forvaltningsknutepunkt

Styret understreker at lokal forankring og nærhet til verneområdene er en forutsetning for god forvaltning. Det støttes derfor en egen utredning av forvaltningsknutepunkt når ny organisering er på plass, med mål om å styrke fagmiljøene.

Samarbeid med SNO og besøkssentre

Styret vil fremheve betydningen av godt samarbeid med SNO, fjelltjenesten og fjellstyret, særlig innen oppsyn, tilrettelegging og skjøtsel. Det er også behov for et mer forpliktende samarbeid med besøkssentre innen formidling og besøksforvaltning. Mer formaliserte samarbeidsformer vil styrke både forvaltningen og publikumsopplevelsen. Miljødirektoratet bør, som ansvarlig for autorisering og oppfølging av besøkssentrene, legge til rette for felles arenaer der sentre og forvaltere møtes, for bedre samordning og felles faglige mål.

Andre merknader

Faglige webinarer i regi av Miljødirektoratet bør videreføres, da de gir verdifull erfaringsutveksling. Forvaltere bør også kunne bidra aktivt med innhold.

Det er avgjørende at endringene følges opp med tilstrekkelige ressurser. Dette innebærer både økt tildeling til den enkelte stilling (opp til 1,4 mill. for alle), og at statsforvalteren tilføres ressurser for å styrke koordinering og faglig oppfølging av forvalterne i tråd med intensjonene.

Styret vil også påpeke at det er to kontorsteder: Røros og Drevsjø. Begge lokasjonene må inkluderes i oversiktene i utredningen, og det bør fremgå hvilke aktører som er samlokalisert ved disse.

Arkivsaksnummer: 2026/5383-2

Saksbehandler: Kirsten Thyrum

Dato: 30.04.2026

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia	18/2026	11.05.2026

Femundsmarka nasjonalpark - uttak av bergartsprøver - Viglen - 2026 - NGU

Forslag til vedtak

Nasjonalparkstyret for Femundsmarka og Gutulia gir dispensasjon fra verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark § 3 pkt.1.1, til NGU for uttak av mineralprøver i et mindre omfang i området rundt Viglen, i henhold til naturmangfoldloven § 48.

Vilkår

- Dispensasjonen gjelder for perioden juni til og med august i 2026.
- Det tas ut mindre prøver av stein og mineraler – angitt som en håndfull, dette innebærer 10-20 cm pr. prøve.
- Det skal ikke benyttes motoriserte hjelpemidler til denne undersøkelsen og prøvetakingen.
- Resultater fra undersøkelsene skal sendes til nasjonalparkstyret når prosjektet er slutført.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

Norges geologiske undersøkelser (NGU) søker i brev av 17. april 2026 om tillatelse til gjennomføre uttak av bergartsprøver innenfor Femundsmarka nasjonalpark og Langtjønna LVO. Dette uttaket er en videreføring av geologiske kartlegginger og feltarbeidsaktivitet som er planlagt i perioden 2026 – 2028.

Disse kartleggingene vil berøre et stort antall verneområder i vår region. For Femundsmarka sin del er det området rundt Viglen som vil bli berørt. I Langtjønna LVO er det et mindre område lengst nord i verneområdet som vil bli berørt.

Arbeidet vil i hovedsak foregå til fots. Det vil kun bli tatt ut små mengder bergartsprøver, og prøvetakingen vil bli gjennomført med minst mulig inngrep i naturen. Den fysiske påvirkningen forventes derfor å være begrenset. Eventuell motorferdsel vil skje på etablerte veier, både private og offentlige.

Feltarbeidet er planlagt gjennomført i perioden juni–august 2026.

Aktiviteten består av geologisk kartlegging i felt, inkludert begrenset prøvetaking av bergarter som ledd i vitenskapelige undersøkelser.

Når det gjelder prøvetaking, innebærer «små mengder bergartsprøver» håndprøver i størrelsesorden ca. 10–20 cm, tilsvarende en god håndfull materiale. Prøvetakingen utføres med vanlig geologhammer. For spesielt harde bergarter kan det benyttes slegge, men denne brukes sjelden – i de aller fleste tilfeller er den mindre hammeren tilstrekkelig. Det benyttes ikke annet utstyr til prøvetaking, og det foretas ingen boring, graving eller andre inngrep.

Prøvetakingen vil kun skje der berggrunnen allerede er naturlig blottet. Antall og eksakt lokalisering av prøvetakingspunkter kan ikke fastsettes på forhånd, da dette avhenger av den faktiske geologien i området. Basert på erfaring anslås det at det vil bli aktuelt å ta ut 10–20 prøver totalt i området rundt Viglen. Det vil ikke bli benyttet drone eller annet fjernstyrt utstyr.

Feltarbeidet gjennomføres til fots for å sikre best mulig og detaljert kartlegging og for å unngå å overse mindre blotninger.

Hjemmelsgrunnlag – verneforskriften og naturmangfoldloven

Verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark

Formålet med opprettelsen av Femundsmarka nasjonalpark er:

- å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt skog- og fjellområde
- å bevare landskapsformer med blant annet det særpregede dødislandskapet med blokkmark, morenerygger, sjøer og vannsystemer
- å bevare det naturlige biologiske mangfoldet med et egenartet plante- og dyreliv.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Kulturminner i nasjonalparken skal sikres mot skade. Området skal kunne nyttes til reindrift. Ivaretagelse av naturgrunlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse.

Relevante bestemmelser i verneforskriften er:

§ 3 1.1.

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder .....**graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler** .....Opplistingen er ikke uttømmende.

Verneforskriften for Langtjønnna landskapsvernområde

Formålet med opprettelsen av Langtjønnna landskapsvernområde er å ta vare på et særegent natur- kulturlandskap i tilknytning til Femundsmarka nasjonalpark, med kulturlandskapselementer blant annet knyttet til fløtningsanlegget mellom Femund og Feragen.

Relevante bestemmelser i verneforskriften er:

§ 3 1.1

Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter. .... **uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, framføring av luftledninger, bergverksdrift og annen form for grave-, sprengnings- eller borearbeider....**

Vurderinger

I henhold til verneforskriften for Langtjønna landskapsvernområde, så må det være større tiltak som skal gjennomføres før det trengs dispensasjon for tiltaket. Vi vurderer derfor at denne aktiviteten kan gjennomføres uten egen dispensasjon i Langtjønna LVO.

Når det gjelder verneforskriften for Femundsmarka nasjonalpark så er verneforskriften mer spesifikk og omtaler blant annet uttak og fjerning av stein og mineraler. Det er ingen bestemmelse som angir at det kan gis tillatelse til dette formålet. Saken må derfor vurderes i henhold til § 48 i naturmangfoldloven.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12, angående kunnskapsgrunnlaget.

Det er tilstrekkelig kunnskap om verneverdiene i Femundsmarka nasjonalpark (§8), slik at det er forsvarlig å behandle saken i henhold til føre-var-prinsippet (§9).

Den samlede belastningen på økosystemet (§10) må også sies å være begrenset, da det er enormt store mengder med stein og mineraler i Femundsmarka, og vi forutsetter at det blir et skånsomt uttak av små mengder stein og mineraler. Det anses også som svært positivt at undersøkelsene skal utføres til fots, slik at det ikke er behov for motoriserte kjøretøy eller droner for å utføre oppdraget.

Uttaket er svært begrenset, det er derfor ikke aktuelt å vurdere kostnader ved miljøforringelse (§ 11). Driftsmetoden er manuell og uten motoriserte hjelpemidler (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12), anses derfor ikke å være relevant å vurdere i denne saken.

For å vurdere saken i henhold til § 48 i naturmangfoldloven skal en sikre at

1. tiltaket **ikke strider mot verneformålet, eller**
2. tiltaket **ikke påvirker verneverdiene nevneverdig,**
og
3. hensynet bak vernet ikke blir vesentlig tilsidesatt.

Dette er kumulative vilkår i praksis, og skal vurderes strengt. Vi vurderer det slik at disse hensynene er ivaretatt og at formålet med uttaket har en verdi i forhold til kartlegging av de geologiske ressursene i Femundsmarka nasjonalpark.

Samlet vurdering

Det foreslåtte tiltaket vil ha en begrenset påvirkning på verneverdiene, og bør derfor kunne gjennomføres i tråd med den metodikken som er beskrevet i søknaden. Det er ikke reinsdyr på beite i dette området i den aktuelle perioden. Det anses som positivt å få tilgang til kunnskapen som innhentes om geologien i området, og at innsamlingen foregår uten motoriserte hjelpemidler.

ST 19/2026 Eventuelt